

The Oldest Slovene
Daily in Ohio
Best Advertising
Medium

VOLUME XIX. — LETO XIX.

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVIŠEN DELAVSKI DNEVNIK ZA SLOVENCE V AMERIKI

CLEVELAND, OHIO, TUESDAY, (TOREK) AUGUST 25, 1936.

Najstarejši slovenski
dnevnik v Ohio
Oglasi v tem listu so
uspešni

ŠTEVILKA (NUMBER) 201

LANDON PROTI CENZURIRANJU IZOBRAZBE

Pravi, da je proti temu, da bi se od učiteljev zahtevalo prisego, ki se jih ne zahteva od drugih državljanov.

CHAUTAUQUA, N. Y. — Republikanski predsedniški kandidat Alf M. Landon je imel sinoči tu govor, tekmo katerega je izjavil, da je proti temu, da bi se od ameriških učiteljev zahtevalo prisego lojalnosti in da ne bodo učili komunističnih principov ali sploh načel, ki so v nasprotju z ameriško ustavo. Landon je s tem nedvomno hotel pobiti trditve, da je Hearstov varovaneček, Kati Hearstovo časopisje se stodoletno ogreva za splošno uvedbo te prisige za ameriške učitelje. Obenem je poudaril, da ameriške šole ne smejo priti pod zvezno kontrolo, kar se smatra za znak, da je proti ustanovitvi posebnega zveznega departmanta za javno izobrazbo. "V Kansasu verjamemo", je dejal, "da morajo ostati naše šole — javne, farne in privatne — izven zvezne kontrole. Bolj kot kdaj prej je potrebno dandanes, da ostanemo naše izobraževalne ustanove v rokah posameznih občin in izobraževalnih delavcev. To priznamo, da je dandanes neter nasproten svobodni vladi. V več deželah je javna izobrazba v rokah vlade, ki jo je spreminila v orodje avtokratičnih namenov. Prosta izobrazba v teh deželah je uničena."

Landon je dalje dejal, da verjame, da ima učitelj enako pravico izraziti svoje politično, versko ali socialno mnenje kot vsak drug državljan in delovati v smeri uresničenja svojih političnih ali socialnih idealov. Toda učitelji morajo poudariti, kadar nastopajo javno, da izražajo svoje osebno mnenje ali prepričanje, je dodal kansaški guverner. "To ni vprašanje svobode govora, temveč zgolj dostojnosti in spoštovanja mnenja drugih ljudi, zainteresiranih v njihove ustanove."

Landon je tudi svaril proti (Dalje na 3. str.)

DUNAJ JE ALARMIRAN

DUNAJ. — Sinoči so vso noč patrolirale po mestu močne policijske in katoliške napadalne čete in kancler Kurt Schuschnigg je baje odredil strogo pripravljenost svojih oboroženih sil iz bojnosti pred protinacijskim pučem.

Brat mu je umrl

Ta teden je Rudolphu Lischnu, glavnemu podpredsedniku S. S. P. Z., nanaglomala umrl v West Frankfortu, Ill., brat Nick, star 21 let.

Himen

V soboto se je poročila Miss Katherine Lebar, hčerka Mrs. Lebarjeve, ki vodi gostilno na 20202 St. Clair Ave., in sicer z Mr. Victorjem Colombijem.

Zaroka

Zarokila sta se Eleanor Florenca Kastelic z 383 E. 152 St. in Guy F. Weimer z 386 E. 149 St.

Vrnitev iz bolnišnice

Justine Zevnik, 1554 East 55 St., se je vrnila iz Lakeside bolnišnice in prijateljice jo lahko sedaj obiščejo na domu.

Armada deloiskalcev v Clevelandu stalno narašča

Vzlic povečani industrijski aktivnosti je na clevelandskih cestah vedno več ljudi, ki iščejo dela in jih bo še več in več.

Clevelandski dnevnik 'Press' je hotel dognati, zakaj število Clevelandčanov na relifu ne pada vzporedno s povečano industrijsko aktivnostjo ter pri tem dognal, da drži tudi za Cleveland, kar je bilo napovedano za Združene države v splošnem, namreč, da bo vzlic povečani industrijski delavnosti na delovnem trgu vedno več in več brezposelnih delavcev in delavk. Clevelandu bi ostalo 70 tisoč brezposelnih tudi v slučaju, da bi se industrijska aktivnost dvignila na stopnjo iz l. 1929, ko je bilo v mestu 30 tisoč brezposelnih, dočim jih je bilo l. 1925 samo 15 tisoč. Pomniti je namreč treba, da so bili tekom depresije stroji zelo izboljšani in tovarne rabijo čedalje manj delavcev, obenem pa prihaja na delovni trg vsako leto svež prirastek z mladino obeh spolov, ki hoče dela in za služka.

Kriza je poglajala na delovni trg mnogo ljudi, ki bi drugače morda nikdar ne iskali dela. Ko je na primer družinski oče izgubil delo, so morali za delom mati in starejši otroci, ki so potem večinoma za stalno ostali na delovnem trgu, čeprav je oče medtem zopet dobil delo. Z večino teh ljudi je treba odslej računati. Te ljudi je bilo težje spraviti na plačilne liste, kakor spraviti jih z njih. Tudi ženske, ki začno delati v tovarnah, potem nerade ostanejo doma. In če pristejemo še naravni prirastek na prebivalstvu mesta Clevelanda, ki znaša okrog 25 tisoč glav na leto, je pred nami kar nič vabljava slika, kolikor se tiče situacije na delovnem trgu. Vedno več deloiskalcev! In vedno manj dela!

Ce se vzame za podlago statistiko Ameriške delavske federacije, ki kaže, da je v Združenih državah danes 1,900,000 več delamožnih oseb ali deloiskalcev kot l. 1929, potem znaša ta prirastek za Cleveland, ki ima v svojih mejah en odstotek prebivalstva Združ. držav. 19 tisoč oseb.

Clevelandčan brzojavil Hitlerju

Abraham Pickus, predsednik Majestic Oil korporacije, je poslal nemškemu diktatorju Hitlerju brzojavko sledeče vsebine: "Časopisi poročajo, da je poplavila Nemčijo protiruska propaganda, ki dolži Rusijo vojni pripravi v Baltičkem morju. Ta obdolžba je neresnična. Rusija je pripravljena podpisati nenapadalni pakt z Nemčijo in drugimi državami. Pomagati španskim rebelom proti ustavi in diplomatsko priznani španski vladi je proti vsem človeškim principom. Vsaka vlada, ki pomaga klikam morilec generala Francisa Franca, izvrši s tem največji zločin na svetu. Na podlagi mednarodnega zakona ima vsaka vlada pravico prodajati orožje ustavi španski vladi. Prosim, da odgovorite."

V premogorove

Mr. Andrew Gerl, Jr., sin poznanih Gerlovih z E. 200 St., so lastnik Bliss Coal Co., se je podal v Charleston, West Virginia. Ogle dal si bo tamkajšnje premogorove.

Društveni asessment

Nocoj je zadnji čas za plačati vaš društveni asessment. Društva, ki zbirujejo v Slovenskem Narodnem Domu na St. Clair Ave. bodo pobirala asessment v spodnji dvorani.

Nemški protestanti- zem kritizira Hitlerja

Nacijski diktator je bil napaden s prižnic zaradi svojega proticerkvenega stališča.

BERLIN. — Protestantski pastori širom Nemčije so v nedeljo na prižnicah čitali javno okrožnico, ki ostro kritizira Hitlerjev režim zaradi njegovih proticerkvenih tendenc, ki so zlasti očitno izražene v podpiranju novega nemškega paganizma, ki zahteva povratek k "verni pradedov". Okrožnica pravi, da se gre zdej za to, ali se bo krščanstvo v Nemčiji ohranilo ali ne. "Nezaslišano kakor je, se v Nemčiji z nezasišeno silo zatira evangelijski protest. Dasi je že sama misel, da bi se Nemčija kdaj obrnila proti evangelijski, za protestante nesprejemljiva, se baš to dogaja."

Okrožnica nato navaja več vplivnih nacijskih, med njimi dr. Roberta Leyja, voditelja nacijske delavske fronte, o katerem pravi, da stoji na stališču, da nacizem in krščanstvo ne moreta delovati skupno in zahteva, da prvi nadomesti slednjega. Zadržana je z zahtevjo, da se dovoli nemškemu ljudstvu odprto izpovedati svojo vero, da se preneha s cerkveno špijonažo in da se oprosti cerkveni tisk in dohodnine ustanovam nacijskih spon.

Okrožnica je bila prečitana v navzočnosti nacijskih tajnih agentov, ki so v več krajih zalepili kopije te okrožnice, predno so bile prečitane. Posebnih incidentov ni bilo.

Hitler podaljšal obvezno vojaško službo

BERLIN. — Nacijski diktator Adolf Hitler je včeraj podaljšal obvezno vojaško službo v enega na dve leti, s čemer bo izdatno povečana nova nemška armada, ki je v marcu štela 650 tisoč mož. Zadevni dekret je takoj stopil v veljavo. Hitlerjeva vlada trdi, da je bila ta odredba potrebna zaradi rastočih boljševiške nevarnosti. "Zgodovina nas je naučila," pravi Hitlerjev dekret, "da je v svrhu ohranitve miru bolje doprinese potrebne žrtve kot utoniti v komunističnem kaosu."

PARIZ. — Francoski diplomatski krogi komentirajo Hitlerjevo odredbo, s katero je bila podoljšana vojaška službena doba v Nemčiji na dve leti, da je Hitler zjutraj ponudil Franciji roko v znak sprave, zvečer ji pa prisolil krepko klofuto. Hitlerjeva nova odredba je namreč prišla za petami prepovedi izvoza orožja in vojnega materiala v Španijo, kar se je smatralo za spravno gesto Hitlerja napram Franciji. Sodi se, da bo novi Hitlerjev korak imel za posledico, da bosta komunistična in socialistična stranka v francoskem parlamentu nehali zagovarjati skrajšanje francoskega vojaškega roka, ki takisto znaša dve leti.

Slike v sredo

Grdinove slike bodo kazane v sredo zvečer v Collinwoodu na dvorišču Grdinove prodajalne na Waterloo rd. ob navadnem času, ko se bo zmrčilo. To pot bo zopet druga zbirka slik.

Eden ruskih zarotnikov izvršil samomor

MOSKVA. — Nihajlo Tomski, načelnik sovjetske državne založbe v Moskvi, ki je bil obdolžen udeležbe pri zaroti proti Stalinu in sovjetskemu režimu, je v soboto na svojem podeželskem domu v Boljševu, 50 milj od Moskve, izvršil samomor. Tomskijeva revolucionarna karijera se je začela l. 1904, ko je postal komunistični organizator v Revelu, pozneje pa v Petrogradu (Leningrad), Moskvi in inozemstvu. Bil je zaradi svojih revolucionarnih aktivnosti večkrat zaprt pod carskim režimom. Ko je po revoluciji postal član "desničarske opozicije," je bil l. 1928 izključen iz komunistične stranke, ki ga je pa leto pozneje zopet sprejela nazaj in mu zaupala važne vladne pozicije. Tomski je bil svoječasno tudi član političnega biroja in predsednik vseunjskega strokovnega sveta. Izjave sedaj na smrt obsojenih zarotnikov so ga spravile v zvezo z zaroto in odrejane je bila preiskava. Tomski, ki je pred izvršnim odborom založbe, kateri je načeljeval, priznal, da je strankinemu vodstvu prikril, da je bil l. 1929 udeležen s Kamenjevim pri protirevolucionarnih pogajanjih, se je bržkone zbal posledice ter sam napravil vsemu konec. Pravda, uradno glasilo ruske komunistične stranke, je zapisala, da je njegov nastop pred izvršnim odborom sovjetske založbe "dokaj jasno osvetlil njegovo izdajalsko početje."

HOČE BITI OBEŠEN

LOS ANGELES. — Winston B. Gardiner, 23-letni mornariški radijski operator, ki je v navalu ljubosumnosti umoril svojo 19-letno ljubico Murriello Lucillo West, prosi oblasti, naj ga takoj obesijo. "Ubil sem jo," je večkrat ponovil v svoji celici v policijskih zaporih, "torej me obesite!"

Mary Gabrenja umrla

Danes zjutraj je nanaglomala umrla Mary Gabrenja (Vidič) rojena Faletič, stara 56 let in stanujoča na 891 Addison Rd. Tukaj zapušačalajočega soproga Mika in štiri otroke: Olto, omož Vogrič, Angelo, Alojza in Elvero, ter brata Jožefa in več drugih sorodnikov. Doma je bila iz Srednje vasi na Primorskem, kjer zapušačala sestro Marjano omož. Lebar, brata Pavla in več drugih sorodnikov. V Ameriki je bivala 23 let. Pogreb se bo vršil v četrtek zjutraj iz pogrebnega zavoda Jos. Zele in Sinovi, 6502 St. Clair Ave., ob 8:15 v cerkev sv. Vida in na pokopališče Calvary.

Letošnji avgust je vroč

Clevelandski zvezni vremenški napovedovalec Ralph C. Mize je včeraj izjavil, da je letošnji avgust najbolj vroč, kar jih je Cleveland doživel v zadnjih 65 letih. Včeraj je vročina zdelala 35-letnega Josepha Janiesjevskija, ki se je zrušil mrtev na tla pred poslopjem kriminalnega sodišča.

Novo poslopje v naselbini

Slovenski pogrebniški Frank Zakrajšek je kupil Ziemovo poslopje na St. Clairju in vzhodni 60. cesti in namerava tam zgraditi moderen pogrebniški zavod. Staro poslopje že rušijo in novo se bo začelo takoj zidati. Upo se, da bo do novega leta že gotovo. George Voinovitch, mladi sbbski arhitekt, dela načrte za novo poslopje.

Španske rebelne armade napredujejo

Predsednik Azana je baje pripravljen na beg iz glavnega mesta, ki pa je mirno. Maroški legijonarji so pokončali več delavskih oddelkov

Rebelni zračni napad na madridsko letališče uničil 18 vladnih letal.

ZADNJE VESTI

GIBALTAR. — Angleški rušilec Cyprus je sinoči zaplenil tri španske tovarne ladje, ki jih je zalotil v angleških vodah (polg Gibraltarja) brez luči. Španske ladje so vozile bojni material vladnim četam v Malagi.

LIZBONA, Portugal. — v guadarramskih gorah se vrši silovit artilerijski dvoboj med vladnim in rebelnim topništvo in vsi znaki kažejo, da je pričakovana rebelna ofenziva v teku.

V bližini Navalmorale se je vnela huda bitka med rebeli in vladnimi četami, ki skušajo zabiti zavozdo med rebelno južno in segovno armado. Asturski rudarji, ki oblegajo Oviedo, so prodri skozi prve rebelne bojne črte in začeli napadati z dinamičtom tamošnje rebelne glavne postojanke. Madridska vlada poroča, da so bila tekom zračnega napada na Madrid sestreljena na tla tri rebelna letala. Predsednik španske republike Azana je včeraj obiskal bojno linijo. Vladne čete so obkobile Cordoba in so na več mestih že vdrle v mesto. Rebelne sile kontrolirajo približno štiri petine španskega ozemlja s 14 milijoni prebivalcev, vlada pa eno petino z 8 milijoni prebivalcev. Vojna sreča pa je bilo doslej spremenljiva in se ni nagnila odločilno na nobeno stran in je izid civilne vojne še zmerom v dvomu.

MADRID, dne 24. avgusta. — Poroča se, da je predsednik Manuel Azana sprlo vesti o napredovanju rebelnih čet na južni fronti ukrenil vse potrebno, da se umakne iz Madrida in da je bila njegova prtljaga že poslana v pristanišče Valencijo. Rebeli z vseh strani pritiskajo proti Madridu in vlada se boji, da njeve čete ne bodo mogle vzdržati silovitega rebelnega napada in da bo Madrid padel v rebelne roke. Vlada se tudi boji, da bi v tem slučaju čete anarhističnih milicijnikov ne vrnilo rebelom milo za drago ter se masčevale za masakriranje tovarišev v raznih španskih mestih po rebelih s pobijanjem rebelnih simpatičarjev, ki jih je v madridskih ječah kakih dva tisoč. Resna bojzen obstoji, da bi prišlo do krvavih represalij, ako bi se zgodilo kaj hudega sinu predsednika socialistične stranke Caballera, o katerem poročajo, da je ujetnik rebelnega generala Mole v Segoviji. Toda madridsko prebivalstvo je spričo vseh teh govoril mirno in ne kaže nobenega razburjenja ali bojznosti.

V gorovju Guadarrama se bi je bitka za posest prelaza Alto de Leona, 52 milj od Madrida. Rebelnim četam se doslej ni posrečilo omajati vladne fronte v tem sektorju, toda rebelni generali trdijo, da se bo to zgodilo vsak čas.

Uradniki španske banke, ki hrani v svojih podzemskih tresorjih zlata v vrednosti 700 milijonov (Dalje na 3. str.)

DEČEK OBTOŽEN UBOJA

WELLSEBORO, Pa. — Včeraj se je tu začela porotna obravnava proti 14-letnemu Lylu Westu iz Andoverja, N. Y., ki je po nesreči ustrelil 8-letnega tovariša Hughja Townsenda, s katerim sta lovila žabe. Lyl je bil obtožen nenameravnega uboja.

Frank Miklaučič umrl

V noči med ponedeljkom in torkom je preminul pionir Fr. Miklaučič, stanujoč na 22401 Beckford Ave. v Euclidu. Rajni je bil star 68 let, doma iz vasi Malo Mraševo, fara Leskovec pri Krškem. V Ameriko je prišel pred 40 leti. Družina Miklavčič je prepotovala mnogo držav na zapadu, rajni je delal v več državah v premogorovih, živel je z družino v Wyomingu in po Illinoisu v Lassalu, Jolietu in drugod. V stari domovini zapuša dva brata, tu pa soprogo Marijo, rojena Miller, doma iz vasi Gorice, fara Leskovec in hčer Mary, poročeno z Mr. Irving Schwartzmanom, sina Josipha, ki je popolnoma hrom od časa svetovne vojne, sina Johna in hčer Helene, ki je poročena z Mr. Zabrkanjem. Rajni je bil težko bolan zadnjih 6 mesecev in bil je član društva sv. Vida št. 25 KSKJ.

Pogreb rajnega se bo vršil v četrtek ob devetih v cerkev sv. Kristine in na pokopališču Calvary pod vodstvom pogrebnega zavoda A. Grdina in Sinovi.

Relifna stanovanjska kriza

V Clevelandu je čedalje težje dobiti stanovanja za družine na relifu, ki so vržene na cesto, pravi okrajni relifni direktor Clark L. Mock, čemur je v prvi vrsti krivo pomanjkanje stanovanj, ki postaja vsak dan bolj občutno, dalje novi državni zakon proti plačevanju najemnine v gotovini, kar informira hišnega posestnika, da je iskalec na relifu, in pa odlašanje izplačil za najemnine na podlagi Annatovega zakona vsled skrajšanja števila uslužbencev relifne uprave, ki zdaj sama ne more vsemu biti kos.

Na obisku
V Clevelandu se nahajajo na obisku za nekaj dni Mrs. Rose Petoklep in sin Joe iz Detroita, Mich., hčerke Mrs. Peter Yukicha iz Sault Ste. Marie, Mich., in Mrs. Pat Balich iz Detroita. Nahajajo se pri Franku Celinu, 15705 Saranac Rd., in Johnu Michelihu, 698 East 156 St. Ogle doli so si našo tiskarno in Slovenski Narodni Dom, in se zahvaljujejo Mr. Tavčarju za prijazen sprejem.

Na obisku
Iz Dulutha, Minn., so prišle sem Mrs. Angela Blatinik in hčer Rosie. Nahajate se pri Franku Arko, Babbitt Rd. Mrs. Blatinik se je prej pisala Lausina, doma pa je iz Lipovše. Prijatelji jo lahko obiščejo. Tukaj ostane do četrta.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PTG. & PUB. CO.
VATRO J. GRILL, President
6231 ST. CLAIR AVE.—Henderson 5811

Issued Every Day Except Sundays and Holidays
Po raznašalcu v Clevelandu, za celo leto\$5.50
za 6 mesecev\$3.00; za 3 mesece\$1.50
Po pošti v Clevelandu za celo leto\$6.00
za 6 mesecev\$3.25; za 3 mesece\$2.00
Za Zedinjene države in Kanado za celo leto\$4.50
za 6 mesecev\$2.50; za 3 mesece\$1.50
Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države
za 6 mesecev\$4.00; za celo leto\$8.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918
at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the
Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

NA NASLOV NAŠIH DOPISNIKOV

Dopisi igrajo pomembno vlogo pri vsakem slovenskem časopisu v Ameriki in tvorijo posebno poglavje v zgodovini našega časopisja. Ni je slovenske naselbine v Ameriki, ki ne bi bila bolj ali manj stalno zastopana na tem polju našega javnega udejstvovanja. Število stalnih dopisnikov raznih naših listov je izredno veliko. To je naša posebnost, ki je v starem kraju ne poznajo. Tamošnji listi kvečjemu objavijo kratka poročila o dnevnih dogodkih v raznih krajih, vsako politično razpravljanje in podobno je iz starokrajskih dopisov večinoma izključeno in kadar vidite n. pr. v "Jutru" ali "Slovencu" kak daljši dopis, ste lahko prepričani, da ga je napisal kak poklicni ali vsaj na pol poklicni časnikar. Pri nas pa vlada v tem pogledu zelo široka svoboda in vsakdo lahko dobi, če je treba tudi kolone prostora v enem ali drugem listu in če ga zasluži ali ne. Za to pa je odgovorno predvsem dejstvo, da so naši časopisi takoj od začetka k temu nagovali svoje čitatelje, hoteč s tem dobiti materiala in pridobiti na pestrosti in zanimivosti. Drugič pa so naši ljudje večinoma sami ustanovili te časopise in so seveda zahtevali v njih prostora, da javno dajo izraza svojim mislim in zahtevam. Tako so dopisi in dopisovanje postali nekakšna splošna narodna ustanova.

To ni bilo nič napačnega. Dobri dopisniki so res izvrstna glavica za vsak naš list, ga napravijo pestrejšega in privlačnejšega. Zanimanje čitateljev za dopise je izredno veliko. In naši uredniki so se tega zavedali in vsak je skušal zbrati okrog svojega lista čim večje število stalnih dopisnikov iz posameznih naselbin. Mi pri tem nismo delali nobene izjeme. Več ko je bilo dopisov in zanimivejši ko so bili, bolj smo bili veseli.

Toda vsaka stvar ima svojo senčno stran in dopisi niso izvezeti. Kakor mnogi dopisi razvesele urednika in jih z veseljem uvrsti v svoj list, tako ga mnogi dopisi ženejo v obup. Sem spadajo dopisi, ki so jedva čitljivi, včasih pa sploh nečitljivi, ali so pa preveč razvlečeni ali osebni. S temi je križ. S prvimi so težave pri prepisovanju, druge je treba po dolgem in po čez krajšati ali pa izgledajo kot pošasti brez repa in glave, na tretje pa je treba pojasnjevati, da take stvari ne spadajo v javnost, kar pa na žalost premnogokrat nič ne zaleže in dopisniki vztrajajo pri svojem. In urednik jih mora dosti preslišati, trpkih in osoljenih, pa naj se obrača tako ali drugače.

Vzlic temu se pa o tem malo govori ali piše. Vsak urednik navadno te težave bolj ali manj vdano molče prenaša in kvečjemu včasih pri svoji pisalni mizi krepko zakolne. To pa prav nič ne pomaga. Mnogo bolje bi bilo, če bi se od časa do časa povedalo dopisnikom: Takole je treba pisati dopise ali pa nič!

Vzemimo za primer dopise o veseljah ali piknikih. Deset vrstic bi navadno popolnoma zadostovalo, pa vam dopisnik vzame za to celo kolono ali dve prostora. Kakor da ne bi zadostovalo, da se pove, kje se bo vršila veselica ali piknik, kdaj in kdo ga prireja, kaj bo posebnega in kdo bo igral za ples! Da vsako društvo skuša dati posetnikom kar najboljšo postrežbo, pijačo itd. se vendar samo od sebe razume in ni treba tega venomer ponavljati!

Potem politični dopisi. Kako se le

prevečkrat čisto po nepotrebnem razvlečeni do popolne konfuzije, ko bi bilo mnogo bolje, da bi dopisnik na kratko povedal in tako, da bi sam sebe razumel: Jaz sem za to stranko in za tega kandidata iz tega in tega razloga. Pa vam včasih zaidejo v tako čudno modrovanje, da jih urednik pri najboljši volji ne more razumeti. In temu je čisto kriva zgolj želja, da bi se dopis glasil čim bolj "učeno" in "strokovnjaško." Čemu to? Človek mora pisati tako, kakor misli: na sebi umljiv način. Pri tem mora biti jasen ter se izogibati odvismemu filozofiranju na dolgo in široko, ki napravi dopis samo nezanimiv in suhoparen, če že ne naravnost konfuzen.

Pa osebnosti. Temu ne ugaja način hoje Ongavega Janeza, pa napiše o tem razvlečeno tirado brez repa in glave, ki spada povsod, samo ne v časopis, ki ni tu zato, da bi ljudje v njem prali svoje osebne napake in slabosti, temveč da seznani čitatelje z dnevnimi dogodki ter jih pouči, kako se svet suče. Pustite osebnosti doma!

In zanašanje na urednika. "Bo že urednik gledal, da bo dopis nečemu podobel!" si misli marsikateri dopisnik in "zmaši" dopis tako, da urednik ne ve, ali bi se zjokal na njim ali ga kar brez ceremonij vrge v koš. Urednik (vsaj pri nas) ima preko glave drugega dela, ki mora biti izvršeno sleherni dan, pa če si pri tem urednik izrabi prste in se do kraja izčrpa, zato si ne more dovoliti, da bi tratil čas s takimi dopisi. Dopisniki se potem jeze na urednika, krivi so pa sami, da so njihovi dopisi padli v koš.

So še druge hibe: ta želi absolutno prostost zmerjanja urednika, oni, da bi oglašal nekaj, kar je direktno v nasprotju s smernicami lista in spada po svojem značaju v nasprotni list ali liste itd. Če bi se urednik podal, potem bi nujno nastala v listu prava anarhija. Tega pa ne more dovoliti, če so mu list in čitatelji količkaj pri srcu.

"Grehi," ki smo jih navedli, so lastni dopisnikom vseh naših listov v Ameriki. Tudi mi imamo z njimi ponovno opravka. Posledica tega je, da marsikateri dopis nikdar ne pride v list, ker ni časa, da bi se ga predelalo ali pa je sploh tak, da ni mogoče iz njega napraviti kaj prida, je sploh prerazvlečen, nejasen ali pa preoseben. In ker bi radi, da bi bilo drugače, smo napisali te vrstice, upajoč, da ne bodo našle samo gluha ušesa.

Bodite kratki, jedrnat in razumljivi; izogibajte se nepotrebnemu modrovanju in osebnostim; pišite tako, kakor bi govorili; in pazite, da predmet, ki ga obdelavate, dobro poznate. Držite se tega in urednik, ki je dobrih dopisov vesel, bo bolj zadovoljen z vami, vam pa se ne bo treba po nepotrebnem jeziti zaradi neobjavljenih dopisov.

ZAKAJ SE RODIMO VEČINOMA PONOČI?

Znano je, da se večina porodov zgodi ponoči. Doslej prave razlage za to nismo imeli. Iz raziskovanj v poslednjih časih pa bi bilo razvidno, da ima tudi tu proslula hipofiza, žleza možganskega podaljška svoje prste vmes.

Za pospešitev poroda uporabljajo že dalj časa neki hormon iz te žleze. Sedaj se je izkazalo, da se količina tega hormona v temi poveča. Če so dani vsi drugi pogoji za porod, tedaj obstoji večja možnost, da se bo porod zgodil ponoči, ko je več tega hormona.

Zanimivo je, da se ponoči v tej žlezi pomnoži tudi količina hormona, ki zadržuje delovanje obisti in ureja "vodno gospodarstvo" človeškega telesa. Tako prinaša znanost o hormonih čedalje večjo jasnost v skrivnost biološkega dogajanja.

BENCIN BREZ DUHA

V Ameriki so izumili bencin, ki nima nobenega duha, izumili pa so ga baže nalašč za to, da bi se tudi ženske, ki tega duha ne prenesejo, lahko spoprijateljile s krmarjenjem in oskrbovanjem avtomobilov. V ostalem poročajo ameriški listi, da so od izuma avtomobila pa do danes zgradili že 11,000 različnih tipov teh vozil, danes pa je na trgu kakih 200 modelov.

UREDNIKOVA POŠTA:

Šmihelski dolg na gasilno brizgalno pred sodnikom Lauschetom

Komaj sem omenil, da bo žegnanje v Šmihelu dne 19. septembra v obširni dvorani SND pa se že kaj dobro prodajajo židane rute pri vseh naših trgovcih z modnim blagom. Tam je bila navada imeti ruto na glavi, tukaj pa za vratom, mali vozeli spredaj in nekaj travok ob strani, to se razume. Može bodo imeli rudeče in bele nagelne. Vse to bo služilo kot znak ljubezni za domovino.

Sodnik Lausche bo imel odlično besedo, ker on bo reviral vse nabirale pole. Če bo obsodba izpadla z vašo pomočjo, potem bo Miss Ljubljana, (Steffie Stefančič) tisti dolg sežgala v pričo vseh navzočih. V ta namen vabim vse slovenske advokate, posebno pa še Mr. Kushlana, ker ne bi radi videli, da bi pozneje prinesel kakšne stare knjige in rekel, da se ta stvar ni sežgala pravilno.

Potem vabim vse slovenske muzikante, da lahko pokažete kaj znate, vsakemu se bo dalo priliko zaigrati eno ali dve in sicer brezplačno. Potem vabim vse slovenske fotografe kot Bukovnik, Beros, Grdina, Skupek, Somrak in druge ki lahko slikajo znotraj. Povabljeni so tudi naše odlične pevke Miss Mary Udovich in Josephine Lausche (Welf), da nam zapojejo tisto priljubljeno pesem, "V Šmihelu jaz hišico imam." O-

sebnost sem povabil tudi Ljubljanskega župana, ki je obenem tudi predsednik kluba Ljubljane, Mr. Srpana, 17822 Marcella Rd. Pripomnil je, da bo gledal da bo Ljubljana zastopana, kar je zelo dobro.

Ravno tako je povabil prejšnji župan Mr. Kosten, 20667 Miller Ave. Kdo bo zastopal Novo Mesto, to pa še ne vem. Gotovo bi bil rad navzoč Alojzij Zupane, župnik v Šmihelu. Ker pa to ni mogoče, ga bo zastopal Amerikanec "father" Sodja, kaplan pri fari sv. Vida, je Slovenec in Sodjetova družina nekaj šteje v Clevelandu. Ob tej priliki, da ne pozabim povedati, se bo videlo žužembersko farno cerkev popolnoma zastopaj. To je poletno delo Mr. Anton Kužnika, žužemberčana.

Vabim tudi našo pridno in narodno delavko, Mrs. Rozi Zupaneč in prijatelje iz Rožnika, kakor tudi vse druge prijatelje in znanke.

Ja veste, da ne pozabim, ve dekleta, srčke bomo tudi imeli na žegnanju in papirčke, saj veste kako je bilo napisano:

Ljubezen je bila

Ljubezen se bo

Ko tebe in mene

Na svetu ne bo.

Moj prihodnji dopis bo imel nekaj pojasnila in program slavnosti.

Joe Pograjc

Prehladni koledar

Društvo ameriških laringologov je prepričano, da se vrne in z njim prehladne bolezni vračajo v določenih presledkih, pa zbirajo statistične podatke, ki bi omogočili izdajo posebnega "prehladnega koledarja". S pomočjo takšnega koledarja bi se ljudje lahko bolje očuvali obolenja.

Doslej so ugotovili, ali vsaj menijo, da so ugotovili, da se influenza vrača v rednih presledkih 33 tednov. Nahod se pojavlja češče in ima tri viške na leto, v oktobru, februarju in ob koncu aprila. Eden najbolj znanih vremenskih prerokov, abbe Gabriel, trdi, da se vreme v Evropi ponavlja vsakih 744 let. Mogoče. Stvar je le ta, da se ta trditve ne da natančno preiskati, kajti zanesljive in zadostne vremenske podatke imamo šele iz zadnjih 100, 150 let. Kdo naj torej ve, kakšno vreme je vladalo neke proti koncu 12. stoletja?

Prvi živalski vrtovi

Na svetu je danes okrog 180 imenitnejših javnih živalskih vrtov in približno isto število zasebnih. Motil bi se pa, kdor bi mislil, da so takšne ustanove kaj novega. Že več tisočletij pred našim štetjem so ljudje poskušali držati živali najrazličnejših vrst za samo ogledovanje.

Koliko je mogoče že Babilonci in Asirce prištevati med imetnike živalskih vrtov, bodo pokazale nove najdbe v dolini Evfrata. Pri Egipčanih nahajamo toliko mumificiranih živali v grobovih, da si je mogoče

Pristopajte k Cankarjevi ustanovi in naročite se na "Cankarjev glasnik". Pokažite, da naprednjaki ne znajo samo govoriti, temveč tudi ustvarjati, kadar se za nekaj zavzememo! Pokažimo, da smo še krepki in čili in se ne mislimo še podati reakcij!

Uredništvo "Enakopravnosti" z veseljem prebica dopise naročnikov, kar pa ne pomeni, da se strinja z izjavami ali trditvami dopisnikov. Uredništvo pove svoje mnenje o vsem na drugem mestu, v prvi vrsti v uredniški koloni.

Iz "Jutrovega"

V nedeljo 30. avgusta se bo vršila Balinarska tekma Gospodinjskega Kluba na Jutrovem. Prijazno so vabljeni vse članice Kluba in bivše članice kluba, da se udeležijo, kakor tudi tiste ki še niso članice in imajo veselje delati za korist dvorane. Prošene so vse tiste ki imajo balinat, da so na mestu zadnji čas ob eni uri popoldne. Nagrade bodo dve. Tista ki bo dobila prvo nagrado bo dobila še nekaj za spomin. Torej le korajžo ženske in dekleta, bomo videle katera bo čempionistka.

Da ne bo kateri mislil, da bomo samo ženske balinale, moram se to povedati, da bomo imele štiri moške ki bodo merili in gledali, da bo vse v najlepšem redu, kajti žensko ni za samo pustiti. Vem, da bodo izbrani moške svoje delo dobro izvršili. Le pridite vse, tudi iz drugih naselbin, da vidite kako znajo ženske in dekleta iz Jutrovega balinat. Zagotavljam vam mnogo zabave. V slučaju slabega vremena se bo vseeno vršila zabava v spodnjih prostorih. Vabim vse prijatelje tega športa in cenjeno občinstvo od blizu in daleč. Pozdrav vsem čitateljem.

Mary E. Rozance

Vstavite se v gostilni "Ljubljana" na Veliki jezerski razstavi.

tri skupine se razvijajo izključno v stoječih ali le slabotno tekočih vodah. Poplavna ozemlja velikih in stranskih tokov, slabo osušeni travniki itd., so glavna gnezdišča komarjev, zato je teh živali v poplavnih letih tudi največ. Samica izleže mnogo sto jajčec na površino vode, iz jajčec se izvalijo ličinke, ki so opremljene z dihalno cevjo. S prostim koncem cevi se ličinke obesa na površino vode.

Ličinke se v dveh, treh, tednih trikrat levijo, preden dobe svoje dokončno velikost. Pri četrti levitvi nastanejo iz njih bube, ki ostanejo v tem stanju dva do tri dni. Razviti komar ostavi trubi plašč skozi razpoko v hrbtu in se dvigne za prvi polet, čim se se "žile" kril napolnile z zrakom in so se krila odtrila. Ves razvoj komarja traja 15 do 23 dni, dva do tri tedne potem, ko se je komar dvignil iz bube, postane sposoben za ploditev. V teku poletja si sledijo lahko štiri pokolenja komarjev, če je vreme stalno toplo, pa tudi šest pokolenj. Izračunali so, da utegne iz ene same samice v štirih pokolenjih nastati 200 milijonov komarjev, med temi je polovica krvožejnih samice.

Komarji se, kakor znano, pojavljajo o mraku, najbolj neznosni so med večerno in jutranjo zarjo, a tudi ponoči ne dajo miru. Podnevi se skrivajo pred svetlobo v gozdno senco, pod liste, v jame in temne kote človeških ter živalskih bivaljših. S svojimi rilci prebodejo samice človeku kakšno podkožno žilo in se nalokajo s pomočjo sesalne aparature v svojem telesu krvi. To kri prebavljajo od dva do tri dni, nove krvi se napijejo šele po koncu prebave.

S svojimi rilci morejo komarji, posebno če nastopajo v velikih množicah, človeka in živali nadlegovati do skrajnosti. Malenkostno izgubo krvi bi na zadnje že prenesli, toda ob piku pride v ranico vedno malo komarjeve sline in ta ima za posledico izpuščaje ki srbijo človeka po več dni. Po številnih pikih pride lahko do oteklina in bolezenskih pojavov druge vrste, zgodile so se zavoljo strupenih

Olje, petrolej, nafta itd. razširijo v tenki plasti na čez vodno površino. Če se činke in bube s svojimi dihalnimi odprtinami dotaknejo te snovi, vdere več ali manj oljne kočine v njih dihalna in žilna poginejo zavoljo pomanjkanja zraku. Poleti je treba to posebno paziti, da se komarji ne pojavijo v velikih množicah, človeka in živali nadlegovati do skrajnosti. Malenkostno izgubo krvi bi na zadnje že prenesli, toda ob piku pride v ranico vedno malo komarjeve sline in ta ima za posledico izpuščaje ki srbijo človeka po več dni. Po številnih pikih pride lahko do oteklina in bolezenskih pojavov druge vrste, zgodile so se zavoljo strupenih

praviljajo na lov.

SKRAT

Zakaj ne zblizati krščanstva in islama?

Mr. Frank Kerže, stalni pisnik newyorškega "Glasnika", je pohlevno prošeno mi oprost, da si ga privoščim v Skratovi koloni. Njegovi modrovanje "pod vaško lipo" "G. N." z dne 20. t. m. je naravnost deloma tako naivno, sem mnenja, da ne spada v gam kot v Skratovo kolono.

Mr. Kerže namreč svetuje "Enakopravnosti" in "Amerikanski Domovini"—"združitev" čes, konkretni program? Če bi lista imata vendar toliko negativnega, da je naravnost umikati voditi medsebojen preprič. To toliko kot če bi rekel, naj "E." združi z—"A. D."

Je na stara leta začel tiskati eno marelo "ovco" in "vita" da bi se "pobratila", in kakšno čudno "narodno" jubilej nima nobenega določenegega, sa, bi moral vedeti bolje, da deti bi moral, da ogenj in nista šla nikdar skupaj in da more biti miru, dokler eden podleže!

Toda, pardon! začel sem ro postajati resen in to se spodobi za Skrata. Saj Mr. Kerže prejkone ni resno, temveč se je hotel malo ponorečevati iz nas v landu. Da bi bil mislil resni ne gre v glavo. Za takšno ivnega ga ne morem imeti, maček je že. Je že res, da stara leta za nekatere ljudi varna, vendar mislim, da Kerže še zmerom izjema. malo zaletel se je, kakor se včasih vsakdo zaleti v nati sti.

Ampak, jaz mu povem, da bil prav tako "logičen", da svetoval rimskemu papežu se pobota z mohamedansko združi krščanstvo z islamom, katerim ima prejkone "skupnega" kot mi z "Amerikanski Domovino."

Kot star bivši Clevelandski bi Kerže moral to vedeti, menda ni taval vsa dolga po naši veliki vasi slep in gluh.

snovi v sliini tudi že pravni primeri zastupitve krvi. Po nudi so piki v večji zgorne ustnice.

Proti komarni nadlogi se rimo na razne načine. Vsem je treba odpraviti vse potrebne mlake, ribnike, virja in druga zbirališča komar, kamor odlagajo samice zalego. Pozimi je treba v njih, posebno kletnih prostorih, uničiti vsaj svojo samico, prezimujejo. Poleti gre za čenje čim več ličink in bube, tudi race uničujejo komarjeve sline in ta ima za posledico izpuščaje ki srbijo človeka po več dni. Po številnih pikih pride lahko do oteklina in bolezenskih pojavov druge vrste, zgodile so se zavoljo strupenih

praviljajo na lov.

Stradalni umetniki v živalstvu

V povojni dobi smo čisto čisti o ljudeh, ki so se ponašali s tem, da so preživeli več tednov brez vsakršne hrane. Slo je večinoma za rekordne, manj za tolmike, ki so skušali z odtegnjenjem hrane nabasati žepa na račun strmečih množic.

Čisto drugačen značaj imajo nešteti primeri dolgotrajnega stradanja v naravi, zlasti v živalskem svetu. Tu je v dobah pomanjkanja hrane neobhodno potrebno vzdržati dalj časa in v mnogih primerih lahko vzdržijo živali tako dolgo, da so naši rekordi proti temu otroška igra. Na čelu stradalnih umetnikov v živalskem svetu je menda neka vrsta kobilice, ki že v stanju ličinke prebije sedem let brez hrane. Tako dolgo namreč traja to stanje pri nji.

Te kobilice zaradi posebnih razmer, v katerih živi in se razvijajo, ne bomo označili za pravo umetnico v stradanju. Imamo pa dovolj drugih živali, zlasti plazilk, ki stradajo po vseh prilikah in to čisto zaradi nedostaja hrane. Posebno kačje v letništvu kaj rad začne z glavnim stavkom. Zelo znan je primer udava iz pariškega živalskega vrta, ki se je štiri leta dolga branil vsake hrane in je na koncu klaverno poginil. V londonskem zooju so imeli tudi veliko kačo, ki ni hotela 18 mesecev ničesar zavzeti, potem pa ji je nenadno premislila.

Mnogim živalim je narava sama dala nekaj možnosti, da preživijo v dobi pomanjkanja. Ta možnost obstoji v "železni rezervi", t. j. toliči, ki jo hrani organizem za slabe čase. Klasičen primer te vrste je velblodja, v kateri se nabira mast. Tudi človek ima več ali manj takšne rezerve med svojimi mišicami, kožo, v jetrih in drugod.

Mnogi mehkužci vzdržijo lahko dve leti in dalj brez hrane. Veliko senzacija je vzbudil pred nekaj leti afriški polž, ki so imeli štiri in dvajset mesecev v nekem naravoslovnem zoološkem muzeju, da je živ. Polž je skrbno priplepen na neki kletki in ni dal od sebe niti najmanjšega znaka življenja. Nekega dne pa se je hipoma zdravniki po stekleni omari. Afriški polž takih polžev, ki lahko preživijo dolgo brez hrane. To njihovo sposobnost tudi pridno izkoriščajo. Na svojih dolgih kletkah hodijo, ki jih vedejo kaledonci od človeških naselij, kjer se s seboj v torbi cele kupe polžev, ki imajo zaradi svoje trdoživosti zanje isti poseben, kakor za nas — konzerve. Potovalci so že davno poročali o ribah, ki zamrznejo v sibir-

Zakonski prepiri

V Londonu je zbuja precej pozornosti proces, na katerem so poročeno ženo obsodili, da se je morala pisмено obvezati, da se ne bo nikoli več prepirala s svojim možem. Juristi so bili s to razsodbo zadovoljni, drugače pa je bilo s široko javnostjo. V velikem londonskem dnevniku je znana pisateljica Helen Simpsonova n. pr. zapisala naslednje:

"Narave človeka ne moremo spremeniti s popisanim kosom papirja. Gotovo imajo mnogi ljudje naravnost praznovorno zaupanje v pravilnost in moč žigosanih papirjev, toda zaupanje, ki ga kaže mož te dame v brzkone dobro mišljeni podpis, je vendarle prehujo. Kdor se nagiba k prepiru in ngodrnjivosti, sledi nekemu impulzu, ki je močnejši od slavne sodnje. On ali ona se priklanja, ker hoče četa obračati pozornost nase kakor slabo vzgojeni otroci. Godrnjači so ljudje, ki trpijo za tem, da se čutijo premalo upoštevane. On n. pr. ima rad dobro srčno pečenko, pa tudi v mesecih, ko ni mogoče dobiti tega mesa. Če mu žena pojasni na lep način, da ima srnje meso prav tako svoj čas kakor jagode in beluši, ji tega noče verjeti. "Je vedno ista," se huduje, "kadar hočem nekaj imeti, imaš vedno pripravljen izgovor. Zakaj ne morem dobiti v svoji hiši dostojnega obeda? Zakaj ne morem jesti niti tako dobro, kakor mi gre pri X. v slast?" Žena ugovarja, da pri X. tudi dvakrat toliko zaslužijo. "Lepo je, da mi to v obraz poveš," pravi on, "torej je moja napaka, če nimava toliko, da bi se lahko do sitga najedla. Torej ne zaslužim dovolj denarja? Dobro, sedaj pa ti moram povedati." — In sedaj sledi znani družinski prizor, kakršne imajo skoraj vse burke. Vzrok je vedno kakšna malenkost — jed, nova pričeska ali nepričakovan

račun. Da pa stopijo godrnjave v akcijo, je bilo treba večino kakšne malenkosti z otroki.

Za časa kraljice Viktorije je žena prebivala svoje življenje v svojem domu, bila je ničemur, razvajena in zato prepirljiva. Žena v dobi Edvarda VIII. pa živi bolj zunaj nego med svojimi štirimi stenami, neredko je zaposlena v kakšnem poklicu. Denar prinaša v skupno blagajno in porablja svojo odlično energijo za pametne stvari. Žal se čisto daga, da je mož finančno celo od nje odvisen in mora doma brez dela počivati, med tem ko ona lahko dela. Potem mora biti to mir pred popolnoma naravnim viharjem."

SPANSKE REBELNE ARMADE NAPREDUJEJO

(Dalje iz 1. str.)

lijonov dolarjev, so pripravljene, da v slučaju rebelnega vpada v mesto poplavijo podzemne prostore, ki vodijo k državni zakladnici.

Stene te zakladnice, ki se nahaja sedem nadstropij pod zemljo, so iz jekla in betona in sedem čevljev debele, in smatra se da je nemogoče vlomiti vanjo. Zakladnico varuje posadka 50 mož, ki so popolnoma pripravljene na enomesečno obleganje.

BADAJOZ. — Čete španske tujske legije, ki se bori na strani fašističnih upornikov, so večeraj stopile v akcijo pri Somossieri, kjer so popolnoma uničili petnajst vladnih oddelkov s strojnimi puškami. Legionarji so se pri tem poslužili pušavske bojne taktike, se plazili po trebuhih proti vladnim postojankam, dokler se jim nosi približali na deset korakov, nakar so med divjim kričanjem planili na noge ter z bajoneti navalili na vladne borce in jih poklali do zadnjega moža. Na delavski strani je pri tem padlo nad sto mož. Neki ameriški poročevalec je po bitki vprašal nekega legionarja, zakaj se bori proti madridskim četam in mož je odgovoril: "Jaz sem vojak. Borim se za armado. In armada misli, da so

LONDON PROTI CENZURI-RANJU IZOBRAZBE

(Dalje iz 1. str.)

"bližnjicam", to je proti pospeševanju razvoja ameriškega šolskega sistema od strani zvezne vlade. Ameriški šolski sistem ni bil ustvarjen čez noč, je dejal, temveč je sad vztrajnega prizadevanja, trudapolnega dela in požrtvovalnosti. "To je vzelo časa, to je res. Toda procesi demokracije so bili vedno počasnejši kot oni močnih vlad, zato pa toliko gotovejše prinašajo dobre posledice."

Glede ameriške mladine je dejal, da se ni treba bati zanjo, ako se jo bo podkovalo v ameriški filozofiji in tradicijah, da bi ji proučevanje tujih vladnih sistemov škodovalo. Potem je podal svarilo, da je treba spričo "prizadevanj doma in na tujem, kjer skušajo razni voditelji priti do oblasti s tem, da se postavljajo na čelo ljudskim masam", posvečati posebno pažnjo poučevanju principov amerikanizma, da bodo bodoče generacije opremljene z razumevanjem in inteligenco, ki jim bo omogočila ločiti resnico od stalno naraščajoče propagande."

Landon si je privoščil tudi Rooseveltovo administracijo, ko je opozoril na splošno rabo zvezne vladne mašinerije z namenom da se ohrani sedanjo administracijo na oblasti", kar je po njegovem mnenju nedopustno.

Na demokratsko obdobje, da je uravnavesil kansaški državni proračun na ta način, da je znižal plače učiteljev, je Landon odgovoril, da gre v Kansasu 40 odstotkov vsega davčnega denarja za vzdrževanje ljudskih šol.

BARCELONA. — Vladni uradniki so priznali, da so spremeni tukajšnjo tovarno General Motors kompanije, ki jo je katalonska vlada zasegla pred tedni, v tovarno za izdelovanje municije. V preurejeni tovarni izdelujejo zdaj letalske bombe in priprave za spuščanje teh bomb. Vlada je ustanovila posebna sodišča, ki bodo obravnavala vse slučaje "prestopkov fašističnega značaja."

WASHINGTON. — Španska ljudska vlada je obvestila ameriški državni departament, da bo plačala polno odškodnino za ameriško posost v Španiji, ki bo zasežena tekom civilne vojne od strani vladnih oblasti v vojne svrhe.

Vstavite se v gostilni "Ljubljana" na Veliki jezerski razstavi.

oni v Madridu slabi. Zato se bori proti njim."

SAN SEBASTIAN. — Tisoče vladni vdanih prebivalcev tega od rebelov obleganega mesta je večeraj navalilo na mestno ječo, razkačeno vsled rebelnega bombardiranja San Sebastiana in hoteč se znositi nad rebelnimi simpatičarji, ki so tu zaprti. Da ni prišlo do masakra, se je zahvaliti takojšnjemu nastopu komunistične milice pod osebnim vodstvom vojaškega guvernerja Jezusa Larranaga, ki je množico odgnal od ječe z grožnjo, da bo ukazal streljati, če se ne razide. Tekom dneva so padle na San Sebastian tri rebelne granate in to je prebivalstvo silno razkačilo. Larranga jim je baje moral obljubiti, da bo dal ustreliti pet rebelnih ujetnikov za vsakega prebivalca, ki ga bodo ubile rebelne granate.

MADRID. — Vladni letalci so večeraj napadli zgodovinsko mavrsko trdnjavo Alcazar v Toledu, v kateri so zabarikadirani rebeli, ter spustili nanjo osem po 200 funtov težkih bomb. Rebelne čete skušajo z juga prodreti do Toleda ter rešiti oblegane tovariše, toda doslej se jim to ni še posrečilo.

BARCELONA. — Vladni uradniki so priznali, da so spremeni tukajšnjo tovarno General Motors kompanije, ki jo je katalonska vlada zasegla pred tedni, v tovarno za izdelovanje municije. V preurejeni tovarni izdelujejo zdaj letalske bombe in priprave za spuščanje teh bomb. Vlada je ustanovila posebna sodišča, ki bodo obravnavala vse slučaje "prestopkov fašističnega značaja."

Help Kidneys

Don't Take Drastic Drugs
Your kidneys contain 9 million tiny tubes or filters which may be endangered by neglect or drastic, irritating drugs. Be careful. If functional kidney or bladder disorder make you suffer from Getting Up Nights, Nervousness, Loss of Appetite, Pain, Rheumatic Pains, Dizziness, Cries Under Eyes, Nourishes, Acidity, Burning, Smarting or Itching, you don't need to take chances. All druggists now have the most modern advanced treatment for these troubles—a Doctor's prescription called Cystex (Sine-Tex). Works fast—safe and sure. In 48 hours it must bring new vitality and is guaranteed to make you feel 10 years younger in one week or money back on return of empty package. Cystex costs only 3c a dose at druggists and the guarantee protects you.

LIFE'S BYWAYS

SAY—MAYNIE: WILL YOU TUNE THAT OUT—AND SEE IF YOU CAN PICK UP SOME SNAPPY DANCE MUSIC—OR A BOXING PROGRAM—WHO WANTS T'LISTEN TO A LECTURE ON ETIQUETTE!

Vsem Slovencem,

ki čitajo angleško, kakor tudi staršem, ki želijo dati svojim odraslim sinovim in hčeram v roke dobro knjigo, priporočamo

krasno novo povest

Grandsons

(VNUKI).

KATERO JE SPISAL

Louis Adamic

Avtor 'The Native's Return,' 'Laughing in the Jungle' in 'Dynamtte'

To je povest treh vnukov slovenskega izseljenca v Ameriki.

Cena lepo vezani knjigi obsegajoči 371 strani, je \$2.50.

NAROČILA SPREJEMA

ENAKOPRAVNOST

6231 ST. CLAIR AVE. — — — — CLEVELAND, OHIO

ANEKDOTA

Slikar Whistler je bil že za svojega življenja zelo slaven po Angleški in je prejemal vsakovrstna priznanja. Nekoč so ga bili spet odlikovali.

"Kako to, da prejemaš toliko odlikovanj?" ga je vprašal neki prijatelj. "Kolikor vem, jih imaš sedaj že tri."

"Gotovo," se je zasmel Whistler, "tretje odlikovanje sem dobil, ker sem imel že dve, drugo, ker sem imel že prvo, in prvo, ker nisem imel prej nobenega."

Ta odgovor je krožil po Angliji in ljudje niso prav vedeli, ali je govoril mojster tako zavoljo skromnosti ali zavoljo bahavosti. Tako so ga vprašali nekoč v neki družbi, ali je res, da trpi večina umetnikov za neskrupulnostjo.

"Da, da, pa še kako!" je odgovoril Whistler. "Poznam na pr. slikarje, ki trdijo, ne da bi zardeli, da znajo prav tako dobro slikati — kakor jaz!"

IZNEBITE SE GLAVOBOLA

Olajša mesečno trpljenje

Brez opija ali kinina

Ali vas nadlegujejo hudi glavoboli? Iznemite si jih! Za hitro odpravo — brez kinine, bromida ali opija — poskusite Garfield prašek proti glavobolu. Za povziti štiri krat 10c, 12 za 25c.

GARFIELD

Prašek proti glavobolu ZASTONJ!

Pišite za brezplačen poizkus Garfield praška proti glavobolu — tudi Garfield čaj proti zapirjam. Pišite Garfield Tea Co. Dept. T, Brooklyn, N. Y.

JUGOSLAVIJA

preko

JUŽNE PROGE

Solnena stran Atlantika

Najhitrejša direktna proga

VULCANIA SATURNIA

8. sept. — 26. sept. — 15. okt.

SLIKOVITA PROGA PREKO GENOVE

15 ur ugodne železniške vožnje do vaše domovine

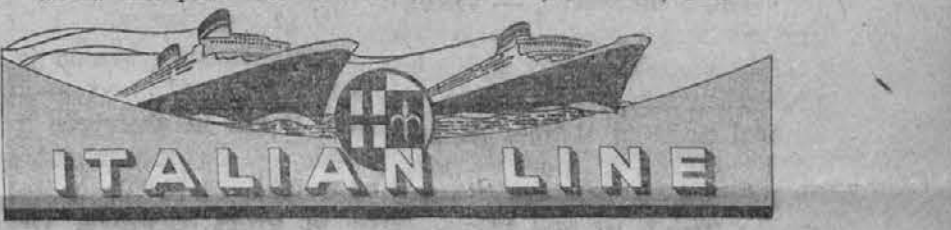
REX c. di SAVOIA

(najhitrejši parnik na južni progi) (edini gyro-zgrajen parnik na morju)

29. avg. — 5. sept. — 19. sept. — 5. okt. — 10. okt.

Na naših parnikih boste dobivali najboljšo hrano, dobro postrežbo in luksuriozne prikladnosti, radi česar je postala Italian Line glasovita.

Za pojasnila in rezervacije se obrnite na kakega našega agenta ali na našo podružnico na: 1000 Chester Ave., Cleveland, Ohio

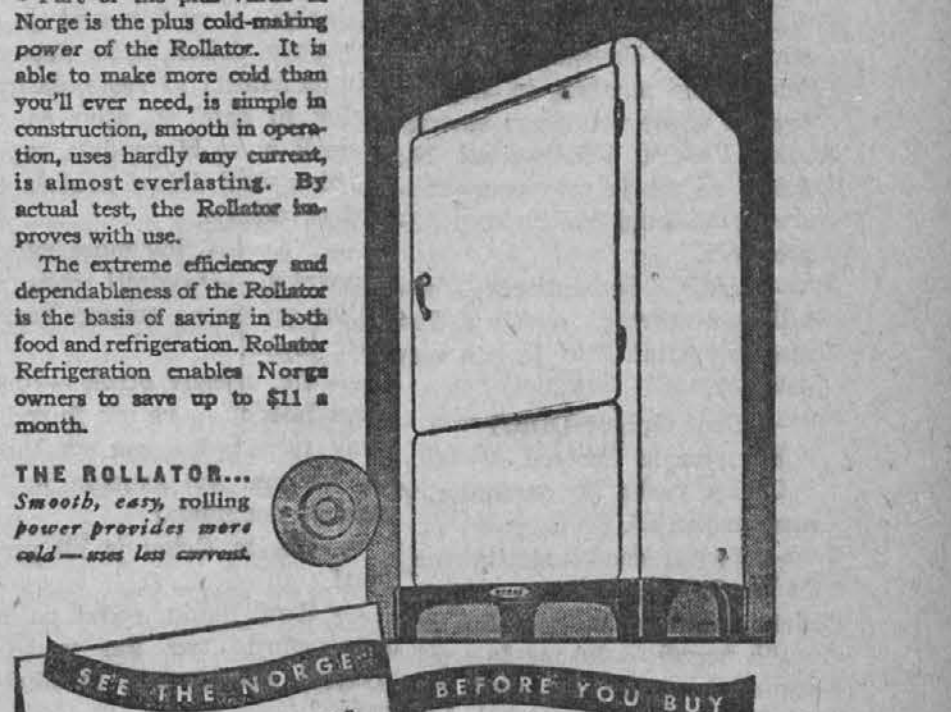
ITALIAN LINE

ONLY IN NORGE DO YOU GET THE PLUS VALUE OF ROLLATOR REFRIGERATION

Part of the plus value in Norge is the plus cold-making power of the Rollator. It is able to make more cold than you'll ever need, is simple in construction, smooth in operation, uses hardly any current, is almost everlasting. By actual test, the Rollator improves with use.

The extreme efficiency and dependableness of the Rollator is the basis of saving in both food and refrigeration. Rollator Refrigeration enables Norge owners to save up to \$11 a month.

THE ROLLATOR... Smooth, easy, rolling power provides more cold — uses less current.

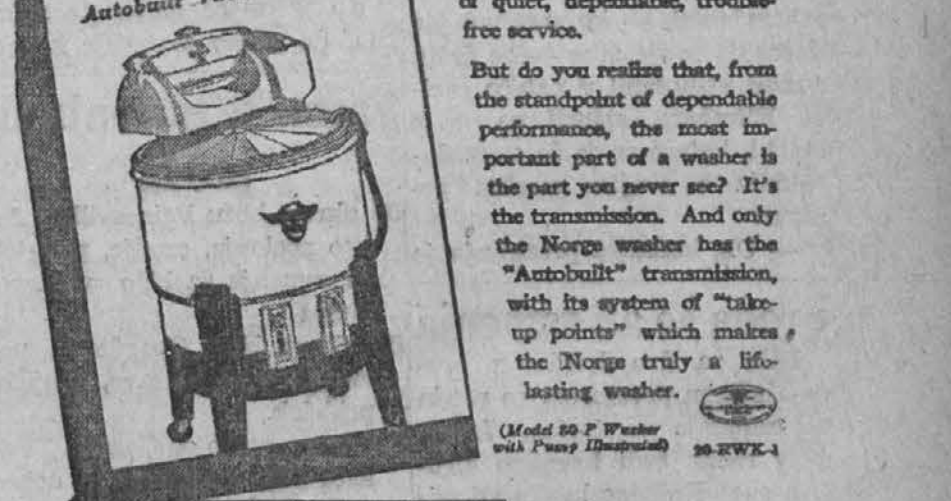

SEE THE NORGE BEFORE YOU BUY

ONLY IN THE NORGE WASHER DO YOU GET THE PLUS VALUE OF Autobuilt TRANSMISSION

When you buy a new washer, you expect it to give you years of quiet, dependable, trouble-free service.

But do you realize that, from the standpoint of dependable performance, the most important part of a washer is the part you never see? It's the transmission. And only the Norge washer has the "Autobuilt" transmission, with its system of "take-up points" which makes the Norge truly a life-lasting washer.

SUPERIOR HOME SUPPLY

6401-05 Superior Ave.

NORGE

Carica Katarina

Zgodovinski roman

— Veličanstvu je treba samo ukazovati!

— Kaj je torej s to hčerko? — nadaljuje Katarina in nagrbani čelo, ker ji je neka slutnja govorila, da bi ji ta ženska zares lahko odvzela carsko krono. — Videla je, da se je na obzorju njenega vladanja pojavila prikazen, ki bi mogla postati nevarnejša, kakor je bil sam upornik Pugačev. Grof Panin, povejte mi predvsem, čigava hčerka je ta ženska? Ali je njen oče kozaški hetman Razumovski?

— Ne, Veličanstvo, — zajec-lja minister Panin, — Razumovski ni njen oče!

— Ni — kdo je torej?

Grof Panin vstane. Katarina je videla, kako je njen zvesti svetovalec razburjen. Tega nenavadnega razburjenja si ni znala raztolmačiti.

Tudi Katarina je vstala s svojega stola.

— Panin, — vzkligne carica — vedeti hočem čisto resnico! Ali slišite — čisto resnico! Zdi se mi, da bi mi radi zatajili neko strašno tajnost. Vprašam vas: kdo je oče te deklice? Ali je to oseba, ki jo poznam, — ki mi je bila morda kedaj bližu? Panin — povejte mi resnico!

Minister pa še vedno ni hotel govoriti. — Težko je dihal, ustnice pa so mu drhte. Plaho je gledal carico.

— Oh, Veličanstvo, — vzkligne minister Panin, — to je najtežji trenutek mojega življenja! Nesrečen sem, da sem prav jaz moral najti te listine, da sem baš jaz tisti, ki vam bo povedal resnico o Elizabetini hčerki. — Seveda pa sem jih moral baš jaz najti, kajti jaz edini imam dostop v arhiv.

— Grof Panin, prosim vas, nikar ne hodite kakor mačka okrog vrele kaše! — ga prekinje Katarina. — Kdo je oče moje tekmovalke? Kdo je bil ljubimec carice Elizabete?

— To je bil človek, ki ga Vaše Veličanstvo zaničuje in sovraži, — človeka, katerega sem vedno smatral za največjega in najnevarnejšega sovražnika Vašega Veličanstva! Na žalost se mi je zelo pozno posrečilo Vašemu Veličanstvu odpreti oči.

— Ha — še slutim! — vzkligne Katarina. — Grof Panin, govorite! Kdo je oče one deklice?

— Grof Gregor Orlov! Katarina se opoteče.

Carica ruska je omahnila v svoj naslanjač.

— Vedela sem — slutila sem, da me je varal! — Ha — prokleti! Medtem ko je ležal pri mojih nogah — ko me je s prisegami prepričeval o svoji ljubezni — ko sem mu jaz dala vse, kar more žena dati možu, katerega ljubi, — kajti pred vami, grof Panin, nimam nobenih tajnosti, — ko sem mu jaz darovala svoje srce — se je ta podlež vtihotopil v palačo carice Elizabete, splazil se je k starki, katere se je že smrt dotaknila s svojim mrzlim prstom!

— Oh, kolikega preziranja je

vreden ta človek, ki je svojo ljubezen vedno samo prodajal! Grof Panin, kako me je sram, da se ta človek lahko pohvali, da je bil nekoč čas, ko sem jaz bila njegova last!

Katarina si zakrije z rokama oči, da bi skrila svoje solze.

Ko pa je zopet povsila roke, je minister videl obraz, ki je bil ves rdeč od sramu.

— Veličanstvo, — reče Panin čisto tiho, — nevreden človek vas je dobil v svoje roke, zapeljal pa vas je vaše srce, ki je edini zapeljivec.

— Veličanstvo, vi pa ste se energično osvobodili tega človeka, ko ste spoznali, da ni vreden vaše ljubezni, da ni vreden, da bi dihal isti zrak, ki ga vdihavate vi!

— Grof Panin, ali mislite, da sem se ga osvobodila?

— Vzkligne carica. Grof Panin pa se je silno začudil, ko je videl, da carica joče. — Kako naj bi si mogla misliti, da sem se ga osvobodila, ko pa moram vedno znova trepetati pred njegovi namerami, ko sem priseljena mu izročiti vojsko ter mu dajati visoka odlikovanja? Grof Panin, mar je to osvobođenje, ko moram mirno gledati, kako mi uničuje njega, ki ga ljubim?

— Oh, grof Panin, še vedno čutim težki jarem, pod katerega me je spravil ta človek in edini cilj mojega življenja je, rešiti se tega jarma.

— Veličanstvo, vse to je odvisno samo od vas! — reče grof Panin in skomigne z rameni. — Že mnogokrat sem vam dejal, da bi bilo najbolje, če bi grofa Gregorja Orlova brez vsakega obotavljanja prijel ter ga zaprl v Petro-pavlovsko trdnjavo. Iz trdnjave pa vodi pot v Sibirijo — ali pa na morišče.

Carica ne odgovori ničesar. S svojo svileni rutico si je brisala solze z oči.

— Vem, grof Panin, — reče Katarina, — vaš nasvet je sicer prav dober, toda neizvedljiv na žalost! Vi veste, da grof Orlov ni sam! Z njim so vsi plemiči in če bi ga dala zapreti, bi v moji državi nastala takoj revolucija.

— Ne, — Orlov mora zginiti s površja, — poginiti mora, nikakor pa ga ne smemo kaznovati javno!

— Oh, njegov otrok — njegova hčerka — se mu je rodila prav takrat, ko sem ga ljubila, ko sem mu zaupala in ko sem se mu udala!

— Oh, ta Orlov je bil pretkan!

— Grof Panin, sedaj pa mi pripovedujte vse, kar veste o njegovi hčerki. Ali je skrbel zanjo?

— Veličanstvo, — odvrne minister Panin, — Gregor Orlov svoje hčerke ne pozna!

Ko je carica Elizabeta začutila, da njeno razmerje z gro-

fom Gregorjem Orlovim ne bo ostalo brez posledice, je svojo okolico zapovedala o vsem molčati. S svojimi dvornimi damami je odšla v Carsko selo, kamor ni smel nihče nepoklicano priti in v tej samoti je rodila otroka.

Če pa bo grof Orlov kedaj zvedel, da se nahaja na svetu hčerka carice Elizabete, bo prepričan, da je njen oče kozaški hetman Razumovski.

Katarina si je z roko podprla glavo. Njene lepe oči so se svetile, na ustnicah pa je počival peklenski smehljaj.

— To je izvrstno! — vzkligne Katarina. — On je ne pozna, — tem bolje, — tem bolje!

— Grof Panin, sedaj pa mi povejte tudi vse drugo, kar veste o moji tekmovalki.

Grof Panin je vzel iz svoje torbe zopet nekaj papirjev, jih pogledal ter nadaljeval:

— Deklica je zelo lepa, se zna prav aristokratski obnašati ter pripoveduje najneverjetnejše stvari iz svojega življenja. Trdi da je rojena leta 1772, da je že mnogo potovala in tudi živel pod različnimi imeni. Tako se je imenovala na primer že Frank Tranvulle, izdajala pa se je tudi že za orijentalko Ali Erneti.

Živel je že skoraj po vseh velikih mestih. Sedaj se nahaja v Benetkah, kjer živi kot grofica Pineberg. Pisal sem svojemu zaupniku, angleškemu zastopniku, ki me je po svojih ljudeh obvestil o vsem.

— Nekateri trdijo, da je grofica hčerka nekega praškega krčmarja, angleški konzul v Livornu pa mi je javil, da je to hčerka nekega nemškega peka.

— V Parizu in Londonu je osleparila mnogo ljudi.

— V Parizu se je seznanila s polskim poslanikom Orginskim, pozneje pa s knezom Limburgom. Ta se je radi nje popolnoma uničil, obljubljal ji je tudi ženitev.

— Brez dvoma bi bila ta deklica postala kneginja, če bi ne bila storila nekaterih stvari, ki so jo popolnoma onemogočile. Knez jo je odpeljal na svoj dvorec. Tam je živel kot gospodarica in je imela vsega, česar ji je pozelelo srce. Ona pa je varala svojega dobrotnika in oboževalca, varala ga je z drugimi moškimi, dopisovala si je z mnogimi visokimi in uglednimi osebnostmi, največ pa s poljskimi begunci. Od svojih prijateljev pa je izvajala ogromne vsote denarja.

— Ti poljski begunci jo sedaj podpirajo v njenem prizadevanju, ko se izdaje za tekmovalko Vašega Veličanstva in vam poskuša ugrabiti carsko krono.

— Kakšna pustolovka! — vzkligne Katarina. — Medtem ko se je grof Gregor Orlov dvigal tukaj od časti do časti ter je dosegel moč, ki je v Rusiji do slej še nihče ni dosegel, se je

moral njegova hčerka klatiti po svetu kakor ciganka, potikati se je morala iz mesta v mesto, iz države v državo, da pa je lahko živela, je morala varati, lagati in prodajati se!

— Grof Panin, ali vidite, tudi temu stvoru se je usoda strašno maščevala!

— Oh, če bi videla sedaj grofa Gregorja Orlova pred seboj, bi mu zaklicala:

— Tvoja hči je postala pustolovka — blodnica!

Katarina je planila s svojega sedeža in se razburjeno sprehajala po sobi. Prsi so se ji hitro dvigale.

— Prej ni nikdar pripovedovala, — nadaljuje grof Panin — da je hčerka pokojne carice Elizabete. Ko pa je po svojih mnogih potovanjih prispela naposled tudi v Italijo in ko se je v Benetkah in v Firenzi spoznala z nekim uglednim in bogatim knezom, se je začela izdajati za vašo tekmovalko, Veličanstvo.

— Mnogim osebam je pripovedala o svojem delinstvu. Ona trdi, da so jo pripeljali v Sibirijo, ko je bila še zelo mlada, od tam pa k perzijskemu šahu.

— Od druge strani pa sem zopet slišal, da jo je vzgojil neki glasbenik, potem pa je baje odšla v Italijo, kjer je spoznala kneza Radzivila.

— Naj bo, kakor je. Veličanstvo, ugotovil pa sem, da je francoska vlada pripravljena podpirati težnje te pustolovke.

— Ona živi v Benetkah v hiši francoskega poslanika. Če pa pride na Dunaj ali pa v Prago, stanuje zopet v palači francoskega poslanništva, če pa pripotuje v Dubrovnik, ložira vedno pri francoskem konzulu.

— Povsod jo sprejemajo kot rusko princezo, na njenih pisnih pa stoji: Njenemu carskemu Veličanstvu Carici Ruski. Pravijo, da se je tudi že zvezala s Carigradom in da so naši turški sovražniki pripravljeni, da bi jo priznali za carico.

— Veličanstvo, kakor vidite, — nadaljuje grof Panin, — je stvar zelo važna in je skrajni čas, da bi napravili to pustolovko neškodljivo, brez ozira na to, če je hčerka pokojne carice Elizabete ali pa ne!

— Zato se obračam na Vaše Veličanstvo, da bi mi poverili to nalogo in me pooblastili, da

bi mogel dobiti to nevarno osebo v svoje pesti.

Carica je molčala in razmišljevala. Bila je zelo razburjena. Naenkrat pa plane in vzkligne:

— Grof Panin, hvala vam, da ste me pravočasno opozorili na to nevarnost! Imate prav! To pustolovko moramo uničiti! Prav nič ne dvomim o tem, da bi ne bila pustolovka! Prijeti jo je treba! Zapreti jo moramo v rusko ječo, iz katere ne bo več prišla!

— Veličanstvo, — odvrne grof Panin, — to najbrž ne bo tako lahko! Pustolovka se ne nahaja v Rusiji, temveč je sedaj na ozemlju toskanskega kneza, storiti ne smemo ničesar takega, kar bi medsebojne odnose je poslabilo!

— Radi tega ne smemo na noben način uporabiti sile, preostaje nam torej le še eno in to je: prevara. Skrbeti moramo, da bo ta ženska prišla v Rusijo! Samo po sebi pa je umavno, da moramo biti pri tem delu zelo previdni! Gotovo je tudi ona zelo pretkana! — Zato mora biti vaša past zelo previdno nastavljena, če hočemo, da se bo ptičica ujela!

— Grof Panin, ali bi mi morda še lahko kaj predlagali?

— Veličanstvo, priznati vam moram, da nimamo še nobenega načrta, upam pa, da mi bo vaš um pomagal?

— Počakajte, da malo pre-

čistimo in likamo vsako vrstne obleke

Pridemo iskat

Rogel Dry Cleaning

6526 St. Clair Ave.

COULD NOT DO HER HOUSEWORK

WHEN every-thing you attempt is a burden — when you are nervous and irritable — at your wit's end — try this medicine. It may be just what you need for extra energy. Mrs. Charles L. Cadmus of Trenton, New Jersey, says, "After doing just a little work I had to lie down. My mother-in-law recommended the Vegetable Compound. I can see a wonderful change now."

Try Lydia E. Pinkham's VEGETABLE COMPOUND

HIŠE IN LOT NAPRODAJ

Hiša za eno družino, 4 sobe, kopalnica in klet pod celotno hišo na Tyrone Ave. \$2800

Hiša z 8 sobami in kopalnico na Nicholas Ave., blizu East 200 St. Pakaj se plača samo \$500 \$2700

Lot na Nauman Ave., blizu East 200 St. \$350

Lahki plačilni pogoji. Vprašajte za Mr. Garapic pri

ROBERT S. JAMESON REALTY CO.

18950 Lake Shore Blvd. KENmore 3164

Lično delo

Za društvene prireditve, družabne sestanke, poroke in enake slučaje, naročite tiskovine v domači tiskarni, kjer je delo izvršeno lično po vašem okusu. Cene vedno najnižje.

Enakopravnost

6231 St. Clair Ave., HENDERSON 5811

Proda se ali zamenja

Hiša za dve družine s prodajniškim prostorom se proda ali zamenja za farmo. Vzame se v račun tudi hranilne knjižice ene ali druge banke ali posojilnice. Poizve se na 18202 Rosecliff Rd., KENmore 3376-M.

Naprodaj

Mala restavracija se proda za nizko ceno. Vprašajte na 6603 St. Clair Ave.

Farne se zamenja ali proda

35 akrov, blizu Painesvillea, dobro poslojpe, orodje, pridelek se zamenja za hišo v Clevelandu

50 akrov, blizu Chardona, poslojpe, orodje, krave, konji in pridelek.

52 akrov, južno od Geneve, 23 akrov trte, drugo sadje, dobro poslojpe in licenca za prodajati vino, čez 40 sodov vina, se zamenja za hišo v Clevelandu.

Za podrobnosti se vpraša pri

D. STAKICH

15813 Waterloo Road

KENmore 1934

THE KRICHMAN & PERUSEK FURNITURE CO.

Posebnost Avgustove Razprodaje!

Dva kosa Kroehler Set za sprejemno sobo

Ne izpreglejte to veliko posebnost!

Navadno \$105

CENA ZA AVGUSTOVO RAZPRODAJO

\$74.75

Vzorec in izdelava tega MODERNEGA KROEHLER seta vam ugažala. Blazine v tem setu imajo na stotine math vzorčev, so garantirane po izdelovalcu, KROEHLER. Izbera trpežnih barv.

Vzamemo hranilne knjižice Internaional, Custodian in drugih posojilnic za plačilo na pohištvo.

NORTH AMERICAN \$20 DELNICE DOLAR ZA DOLAR

100 TEDNOV ZA PLAČATI — NOBENIH OBRESETI 9x12

OBOJE PREPROGA IN SPODNJI PAD

Preproga in Pad za spodnjo Velika izbora. Preproge so težke in majo trpežnost boljših preprog

Navadna \$42.50 vrednost \$27.50

Z vsakim nakupom \$10 ali več damo prosto darilo njo po jezeru do Cedar Point na Slovenski dolini katerega priredijo v nedeljo, 30. avgusta Orlov South East Improvement Assoc.

THE KRICHMAN & PERUSEK Furniture Co.

15428 Waterloo Rd. ZRAVEN BEN FRANKLIN 5 IN 10c TRGOVINE

AMERICA'S BEST in its price class!

4 for 10¢

PROBAK BLADES

PREČITAJTE in TAKOJ SPOROČITE

svoje ime, naslov, poklic in tel. števil.

DA TUDI VAŠE IME UVRSTI KLASIFICIRANI

ISČEJO SE POUČENI ZA nabiranje podatkov v vsaki koloniji. Dostojen zaslužek ob malom trudu za zanesljivo, inteligentno in poznano orabo. PIŠITE!

NARODNI ADRESAR AMERIŠKIH

HRVATOV-SLOVENCEV-RBOV

156 Fifth Ave. Urednik New York, NY